

MORAŠICKÝ

OBČASNÍK č. 26

Chceme spravedlivé peníze i pro nás

Naše obec je rok členem organizace Sdružení místních samospráv ČR (dále jen SMS ČR). Ustavující zasedání se konalo na jaře 2008. V té době organizace vznikla z důvodu nespokojenosti menších obcí s rozdělováním státních peněz v podobě rozpočtového určení daní. Tehdy ještě platilo, že Praha dostávala do městské kasy ročně na jednoho občana cca 6 krát více než obce srovnatelné co do velikosti s Morašicemi. SMS ČR vyvinulo tlak na Ministerstvo financí ČR a došlo k drobným úpravám. Malé obce dostaly přidáno trochu více, ale to se dotklo citelně hlavně těch úplně nejmenších vesnic kolem 300 obyvatel. SMS ČR jednalo dále s ministerstvem a vznikl požadavek na vypracování finanční analýzy, ve které by vyšlo najevo, jak dalece je opodstatněné přidělování velkých peněz velkoměstům na úkor menších sídel. Zpracování analýzy trvalo skoro rok, ale výsledky jsou alarmující. Ve výhodě jsou pouze 4 velká města v ČR, to je Praha, Brno, Ostrava a Plzeň. Všechna menší, třeba i Olomouc se 117.000 obyvateli, jsou v přidělování peněz diskriminována. **A čím se jedná o menší město či obec, tím větší je míra diskriminace.**

21. dubna 2009 se znovu sešlo republikové shromáždění SMS ČR v Jihlavě a chystalo zde strategii, jak postupovat dále vůči ministerstvu financí, jaké použít nástroje a jak dospět k úpravě zákona, který by zlepšil finanční postavení menších sídel. Pokud by došlo k úpravě tak, aby Praha nebyla citelně poškozena a zůstaly jí navíc oproti ostatním jen ty peníze, které jsou nezbytné k výkonu funkcí, vyplývajících ze statutu hlavního města, pak by se všem ostatním přilepšilo. Pro naši obec by to konkrétně znamenalo skoro 3.000,- Kč na jednoho občana a rok. V celkové sumě to jsou cca 2.000.000,- Kč do obecní kasy navíc každý rok. Dále bylo analýzou zjištěno, že kdyby se rozdělila spravedlivě (to je nárokově) **jen polovina** nenárokových dotací, které vydá ČR na základě složitě sestavovaných žádostí, pak by nám opět přibylo do naší kasy zhruba totéž. To už dělá celkem každoročně 4.000.000,- Kč navíc. Za to už stojí bojovat. **Nechceme nic mimořádného, ale chceme stejné podmínky srovnatelné s Evropou**, kde mají hlavní města cca 2,5 - 3 násobek rozpočtového určení daní na člověka oproti malým sídlům. Naše oprávněné požadavky nebudou splněny hned a automaticky. Za stejnou věc bojuje i hnutí Starostové a nezávislí ČR (STAN ČR). V tomto hnutí jsou již organizováni pouze starostové a jiné nezávislé osoby (již ne celé obce), bez politické příslušnosti. **SMS ČR a STAN ČR musí společně, trpělivě a trvale požadavek prosazovat.** To znamená psát dopisy, petice, případně i stížnost k Ústavnímu soudu, oslovovat poslance a senátory a přizvat na pomoc další města a vesnice. (V květnu 2009 proběhla akce s nápisy „Daňově diskriminovaná obec“ a měla nastartovat zájem o věc ze strany všech občanů.) Nyní má SMS ČR ve své členské základně cca 1.000 obcí, ale to je ještě málo, musí se připojit i další. Popřejme vedení SMS ČR a STAN ČR hodně sil a úspěchů, bude to cesta nelehká, ale požadavky jsou oprávněné a statisticky doložené. **Týká se to nás všech, ale nás na venkově více a citelněji !!!**

Mgr. Hana Štěpánová, starostka obce

Ze života obce

- Od firmy **EKO-KOM** jsme získali za dobu od 1. 1. 2009 do 31.3. 2009 odměnu za tříděný odpad ve výši 7.301,- Kč.
- **Rybářský kroužek** pod vedením pana Václava Vavřína a trenéra Karla Netolického zvítězil v květnu v okresní soutěži „Zlatá udice“ a tím se jim otevřela cesta pro účast do již prestižní soutěže v krajském kole. V Pardubicích naši mladí rybáři překvapili a celkově se umístili na 3. místě. Jednotlivci rovněž bodovali a obdrželi další medaile za různé dovednosti a znalosti. Blahopřejeme.
- **Dvě družstva mladších a starších žáků ZŠ, bytem obec Morašice**, se dne 5. 6. 2009 u příležitosti Dne dětí opět zúčastnila soutěží v rámci Mikroregionu Litomyšlsko – Desinka. Mladší žáci obsadili ze 12 družstev 1. místo, starší žáci obsadili rovněž ze 12 družstev 2. místo. Blahopřejeme.
- **Vítání dětí** proběhlo v zasedací místnosti na Rychtě dne 7.6. 2009, uvítány byly čtyři děti. Rodiče novorozenců jistě neurazí, když prozradíme jména nových občánků: Daniela Váňová z Morašic, Vendula Klejchová z Lažan, Vojtěch Andrlé z Morašic a Alena Kuřová z Morašic.
- Dne 18. 6. 2009 proběhla akce **Veselý den u příležitosti Dne dětí**. Účastnily se děti ZŠ, MŠ a maminky s dětmi na mateřské dovolené. Každé dítě obdrželo malý dárek.
- **U zdravotního střediska nestačila parkovací plocha**, proto byla zpevněna část zahrady pro parkování automobilů v nevyužitém rohu v místě po chlěvech. Starý poklop na studnu v zahradě byl nahrazen novým, bezpečným.
- **V Řikovicích v kapli jsou instalovány nové mříže na dveře a na okna**. Z rozpočtu obce bude ještě renovován pískovcový rám dveří. Opravu dveří si již uhradí občané ze sbírky uskutečněné v kapli. Dále v Řikovicích ve škole bylo vymalováno sociální zařízení.
- Probíhá **rozšíření veřejného osvětlení na 3 místech v obci**. Dále se dokončuje **místní komunikace na sídlišti za Rychtou** v místě pro bytovou zástavbu, kde byly v loňském roce umístěny podzemní sítě.
- Zařízení pro vybavení kontaktního místa **CZECH – POINT** bylo nakoupeno, v průběhu července bude i nainstalováno. Pak už si občané budou moct na obecní úřad chodit třeba pro výpis z katastru nemovitostí, pro výpis z rejstříku trestů atd.
- **Projektová příprava pro výstavbu infrastruktury** pro bytovou zástavbu v Řikovicích je ve stádiu vydání a nabytí právní moci územního rozhodnutí.
- **Podařilo se získat dvě menší dotace**, 80.000,- Kč na výměnu osvětlovacích těles v mateřské škole a cca 43.000,- Kč na opravu povrchu chodníku naproti ZŠ. Naopak dvě **velké dotace nebyly přiděleny**. Jedna z nich byla určena na zbudování bezdrátového rozhlasu a druhá na dokončení opravy zdravotního střediska. Z toho plyne, že rozhlas nebude v dohledné době a oprava zdravotního střediska je odsunuta na příští rok. V letošním roce tam budou pouze instalována některá nová osvětlovací tělesa. **Mgr. Hana Štěpánová, starostka obce**

Provoz knihovny

Milí čtenáři, dovolte, abych všem, kteří si i v dnešní době počítačů a televize rádi přečtou pěknou knihu, připomněla, že je tu pro ně každý pátek od 16³⁰ do 19⁰⁰ hodin otevřena obecní knihovna. V nabídce naší knihovny je přibližně 5.000 knih. Asi 300 knih máme zapůjčeno z Městské knihovny v Litomyšli a tyto knihy jsou pravidelně obměňovány. Nabízíme i výpůjčky časopisů, trvale knihovna odebírá časopis Dům a zahrada.

V letošním roce byla zastupitelstvem obce schválena částka 10.000,- Kč na nákup nových knih, takže pokud rádi čtete, přijďte se podívat, určitě si vyberete. V knihovně můžete využít i veřejný internet.

Ráda bych touto cestou poděkovala panu Pokornému a paní Zedníčkové z Morašic, dále paní Stráníkové a panu Blažkovi ze Řikovic, kteří naši knihovně darovali knihy, které jistě udělají radost dalším čtenářům.

Ti, kteří četli některý z cestopisů pana Jana Tomšíčka, bych ráda už dopředu pozvala na jeho přednášku spojenou s promítáním diapositivů. Pan Tomšíček bude vyprávět o své poslední cestě do Vladivostoku, kterou urazil sám, na kole, přes Ukrajinu a Rusko. Datum bude ještě upřesněno, pravděpodobně někdy koncem října.

Srdečně všechny zvu a těším se na viděnou v naší knihovně.

Vavřínová Markéta

Úspěch morašických fotbalistů

Úspěšně skončila pro morašické družstvo mužů fotbalová sezóna 2008-2009. Po roce se jim podařilo postoupit zpět do I. A třídy Pardubického kraje, druhé nejvyšší krajské soutěže.

Postupu předcházela průměrná podzimní část v roce 2008, kdy 7 zápasů vyhráli a 6 prohráli a skončili po podzimní části na 6. místě se ztrátou 4 bodů na vedoucí celek. V jarní části v roce 2009 se po několika úvodních kolech utvořila v čele tabulky skupina 5 mužstev s minimálními bodovými rozdíly a stejnými postupovými šancemi, naši muži se v této skupince také usadili. Protože se jim podařilo většinu mužstev z této vedoucí skupiny porazit, nebo s nimi minimálně remizovat, pět kol před koncem se podařilo od ostatních mužstev bodově odpoutat, v závěsu zůstaly pouze Verměřovice, které se za Morašicemi stále držely s odstupem 4 bodů. Rozhodnutí mohl přinést zápas s posledním Jevíčkem na domácí půdě 3. kola před koncem soutěže, ale ten bohužel muži nezvládli, skončil remízou a náskok před Verměřovicemi se snížil na 2 body. Takže o vítězství v soutěži se bojovalo až do posledního kola, a protože muži oba zbývající zápasy vyhráli, skončili s 2 bodovým náskokem první před Verměřovicemi, které již také neklopýtly. Jarní část byla vynikající, muži 9 zápasů vyhráli, ve 4 remizovali a ani jednou neprohráli.

Pochvalu si zaslouží celé mužstvo, není nutné ani možné nikoho zvlášť vyzdvihovat. Hráčský kádr není sice široký, je však stabilizovaný. Hraje bez velkých hvězd, ale zato v kolektivním duchu. Kde schází fotbalový um, nahrazuje jej houževnatost a bojovnost, kde schází rychlost, nastupují zkušenosti a přemýšlení. Všichni hráči, i když třeba v Morašicích nebydlí, jsou odchovanci morašického fotbalu od žákovských či dorosteneckých let a jejich srdce již Morašicím alespoň ve fotbale patří.

Velké poděkování patří hrajícímu trenérovi Petru Kutovi, jeho asistentu Jaroslavu Novákovi, celému realizačnímu týmu, pořadatelům, personálu občerstvení i věrným příznivcům.

Protože uspěli i hráči v mládežnických kategoriích – přípravka, neboli elévové, sehráli několik turnajů s několika vítěznými zápasy, žáci i dorostenci se udrželi v soutěžích, což bylo cílem na sezónu, lze si jen přát, aby se všem dařilo alespoň takto i v dalších sezónách.

Karel Rajman

P.S.: Fotbalistům gratulujeme k návratu na výsluní Pardubického kraje. Děkujeme jim za to, že šíří dobré jméno Morašic v okolí, protože do podvědomí nejméně poloviny mužské populace vcházejí informace o sousedních vesnicích převážně přes fotbal. Jejich postup je tvrdě vybojovaný, zaslouží pochvalu.

Ale ještě větší pochvala a poděkování patří oddílu kopané za to, že někteří z hráčů věnují svůj volný čas dětem. Podchytili velké množství malých a dorůstajících kluků a nabídli jim vyžití právě ve fotbale, vybití přebytečné energie a smysluplné vyplnění volného času. Jistě je pro dětské tělo přirozenější, když se po příchodu ze školy jde „proběhnout“. Ale

trend dnešní doby, hlavně ve městech, již tento pojem přestává znát. Děti zasednou odpoledne zase k počítači, nebo bezcílně „bloumají“ a vymýšlejí „věci“. U nás je to prozatím v tomto směru ještě dobré. -HŠ-

Toulky z minulosti do přítomnosti

Uvádím slíbené toulky z minulosti do přítomnosti zubní a dětskou ambulanci.

Zubní ambulance. Ordinace zubního lékaře byla v Morašicích uvedena do provozu v r. 1957. První lékařkou zde byla Laura Mikossi, která zde pracovala od r. 1957 do r. 1964.

Od r. 1964 – 1967 v Morašicích pracoval dentista pan Stanislav Hudeček se svojí manželkou Emilií. Stanislav Hudeček se narodil r. 1902 v Praze. Po vyjití měšťanské školy v Novém Bydžově nastoupil jako učebník v r. 1917 na profesi zubní technik v Kutné Hoře.

Po vyučení pracoval u různých lékařů a dentistů až do roku 1929, kdy se osamostatnil. Zkoušky vykonal v r. 1930.

V roce 1949 nastoupil jako dentista v zubním ambulatoriu v Novém Bydžově. Od r. 1954 byl služebně přidělen Ústavu národního zdraví v Litomyšli, kde pracoval do r. 1967 a pak odešel do starobního důchodu. V zubních ordinacích vypomáhal ještě do roku 1971. Jeho žena Emilie po složení zkoušky na zubní techničku byla v té profesi zaměstnána do roku 1971, kdy odešla do důchodu.

Po Hudečkových nastoupil v r. 1967 do Morašic MUDr. Vladimír Oliva a sestry Růžena Voženílková, pak Jana Hejtmánková a na delší dobu sestra Dagmar Konečná, která pracovala v Morašicích až do roku 2005. Po ní nastupuje 1. 3. 2005 do funkce sestry Pavlína Voříšková.

V době, kdy pan doktor Oliva nastupuje do Morašic, byl provoz ordinace financován Okresním ústavem národního zdraví v Litomyšli. Na opravách (nátěry, vymalování) a částečně i na vybavení se podílelo Zemědělské družstvo Morašice a Vidlatá Seč. Truhláři z Vidlaté Seče zhotovili kvalitní obložení čekáren dřevem, které slouží dodnes. V dubnu 1993 bylo vybavení ordinace privatizováno, pan doktor Oliva odkupuje zařízení ordinace, které je funkční, ale již zastaralé. V pozdější době si vybavuje ordinaci zařízením modernějším a upravuje i celý interiér.

Při privatizaci zubního střediska nebyly žádné problémy a doktor Oliva naopak je vděčný za pomoc bývalému starostovi panu Jokešovi. Tato ordinace odvádí dobré služby pacientům a je vyhledávána i občany, kteří do obvodu nepatří. Pan doktor Oliva pracuje ještě v Lubné a ve své ordinaci v Litomyšli. Přejme mu, ať nám může ještě dlouho sloužit, a sobě, ať jeho služeb potřebujeme co nejméně.

Dětská ambulance. Dětské lékaře zahájili svoji činnost v Morašicích v r. 1952.

Nejprve se jednalo o dětskou poradnu, kdy do obce dojížděli lékaři z nemocnice z Litomyšle, kteří prováděli hlavně prohlídky kojenců, předškolních dětí, preventivní prohlídky školních dětí i očkování.

V roce 1963 s novým územním rozdělením vzniká v Morašicích ordinace dětských lékařů a postupně zde pracují lékaři:

1963 – 1975 Dr. Kopecká, do r. 1979 Dr. Krčma, do roku 1981 Dr. Hejnová, potom Dr. Reif, do r. 1989 Dr. Šráček a od roku 1989 nastupuje MUDr. Jitka Šváblová, která zde pracuje dosud.

Budova je stále v majetku obce, ale od roku 1993 je celé vybavení zdravotního střediska privatizováno a MUDr. Šváblová začíná soukromou praxi od 1. června. Vybavení čekárny a ordinace kupuje od nemocnice prostřednictvím fondu národního majetku. Další vybavení je již její záležitostí. Musí se vypořádat i s dalšími náklady jako je nájemné za užívané prostory, osvětlení, vytápění, odvoz odpadků, úklid, spotřeba vody, telefon atd.

Paní doktorka je však pohodový člověk, k čemuž přispívá i dobrá práce usměvavé sestry Sylvie Zorníkové. V současné době zde působí zdravotní sestra Monika Síčová. Maminky malých pacientů jsou s lékařkou velice spokojeny. Paní doktorka je ochotna ošetřit dítě i v době svého osobního volna, poskytnout prohlídku i základní léky u sebe doma. Její občasná ordinování doma bylo završeno zřízením soukromé ordinace ve vlastním rodinném domě v Litomyšli.

Pro Občasník připravila Bohumila Trávníčková

